

Hangoló

Öt gyermeknek adtam életet.

Az anyaság megélése azonban nem a gyermekek számától függ, egyetlen magzattal is kiteljesedhet, és néha több gyermek mellett is szerep, feladat csupán. Földi létünkben érzelmeink által fejlődünk, feldolgozva a kapott kegyelmeket és a veszteségeket.

Egy nő számára pedig a gyermek a legnagyobb kegyelem, amit kaphat, a legnagyobb félelem és féltés, a legteljesebb öröm, s a legfájdalmasabb veszteség lehet.

Ha egyszer anyává lettél, életed minden más szerepében, minden kapcsolatában, minden szeretésében ott lesz már esszenciálisan, tükörként, szívárványként az anyaság.

Ajánlás

Vázsonyi Judit a későn induló, műveikkel a közelmúltban jelentkező úgynevezett „elveszett” nemzedék költőnője. Ez az alkotói generáció leginkább az élethelyzete miatt nem volt jelen eddig a magyar lírában oly mértékben, mint más szerencsésebb korosztályok. A „nagy generáció” utáni korszakváltásból kimaradtak, és helyettük az „új generáció” képviselői vették át a stafétát. De ez a nemzedék is él, jelen van és egyre inkább hallatja a hangját, helyet követel magának. Nehéz meghatározni a határokat, ki hová tartozik, de van két jellemző, mely közös az „elveszettek”-ben. Az első az érthető versbeszéd iránti elkötelezettség, mely nem riad meg az érzelmek nyílt kimondásától sem, de mentes a túlzott pátosztól. A második jellemző az új formák keresése, mely leginkább a hagyományos formákból kiindulva törekszik azok újrafogalmazására. Mindkét fenti vonás megfigyelhető Judit verseiben. Sokat vitatkoznak azon, vajon a költőnő megjelölés helyén való, avagy sem. Szerzőnk esetében azt hiszem egyértelmű, hogy ez a titulus egyáltalán nem pejoratív, hiszen verseinek tárgyválasztásával önmaga fogadja el ezt a besorolást. Judit alanyi költő. Verseinek a mindennapi élet apróbb-nagyobb eseményei az ihletői, és mindezt a női lélek lehet- finom csipkefátylán keresztül szűrve tárja az olvasó elé. Ez a hölgyolvasók számára a hasonlóan megélt, néha drámai élethelyzetekkel való azonosulást kínálja, míg a férfiolvasók a rejtelmes örök nő, számukra teljes mértékben soha ki nem fürkészhető mélységeibe nyújt bepillantást. A fentiek bizonyosságául csak két sort szeretnék kiemelni, az Igéből lett című vers kezdő sorait:

"Mondd mit érlel annak a sorsa"
ki gyermeket szül s nevel?

A manapság már megszokott, avantgárd hatásra meggyökerező „vendég-szöveg” beidézése József Attilától egyértelműen az óvatos útkeresést bizonyítja. A második sor kérdés feltevése pedig összefoglalja mindazt, amit a kötet címe is sugall, melyről Judit költészete szól, az anyaság, a gyermeknevelés, a szerelem, élet és halál nagy kérdés köreinek finom, lírai eszközökkel való megfogalmazását egy ízig-vérig Nő szemével és szívével.

Mátyus Attila

Fogantatás

A kezed a kezemhez ért és
lelkemből indult a remegés,
amikor ajkad az ajkamra tapadt,
lehúnyt szemmel csak Téged láttalak.

Finoman bontottad le a ruhát
a vágyról, s ha volt még gát,
a bőrömön át kisímogattad,
tenyeredre vettél és hagytad,

hogy a tűz lassan emésszen,
míg a testem meg nem ért egészen,
és szemérmem könnyörgőre fogta,
testedet szégyentelen önmagába hívta.

Himnuszt komponált a sűrű lég,
csak EGY dallam szólt, hogy MÉG,
az idő a térrel bújócskát játszott,
s a gyönyör hátunkra barázdát szántott.

Nem volt te és nem volt én,
csak MI voltunk a pokol peremén
egyszerre, egyként, egy időben
születtünk teljessé a mennyben,

s lassan lebegve alászálltunk
a békébe, csendbe és az ágyunk
ringatott mozdulatlan, lágyan,
s egy mosolyban rejtőztünk el hárman.

Több mint a valóság

Akác illatú május kopog az ablakon,
új élet hangja zenél kismadártorkokon.
Kuncog a Nap, melegét bőkezűn osztja szét,
szívárvány hídja alatt záporfelhők könnyét
szikrázó kis tükrökből cseppenként felissza,
s mámorosan bukik le alkonyt imbolyogva.
Magányos esti sétán rámtalál a tavasz,
arcomba bodza lehel és vállamra havaz.
Menyasszonya lettem, a kikelet jegyese,
délceg fák, dús bokrok és zöld füvek kedvese.
Tücsökciripelésre táncba hív a szellő,
- búzavirág és pipacs a menyecskekendő.
Jázminbimbók alatt megvetett hitvesi ág
int, csalogat és ígér buja nászéjszakát.
Harmatcseppek hullanak, a boldogság könnyei
s én nem akarok többé soh'sem felébredni.

Ultrahang

Néztem a kispatak tiszta vizébe,
cikkánó halak a kövek között,
megyünk a télből a nyárnak elébe:
jövő a jelenbe beköltözött.

Rezdül a testemben ébredő élet,
moccanó lábak és dobbanó szív,
anyjával együtt ma hazavár Téged -
de gyerekhang csendül, és máshol is hív.

Bánat az örömmel összefonódva;
szeretni őket csak együtt lehet.
Sírja e dal és elmosolyogja:
érjenek össze a testvéredek!

Ötödik

Fényszövevény! A legszebb csoda!
Varázslat! Mindenség mosolya!
Angyaloknak égi zenéje!
Végtelen vizek tiszta kékje!

A Nappalom vagy s az Éjszakám,
hisz öröktől itt voltál talán,
vagyok a bölcsőd s a kenyered,
a játszótársad és istened.

Ima 1989

Adtad őt, Istenem, ne vedd el!
Boldogok vagyunk terheinkkel.
Annyi mindenre megtanított,
semmit el nem vett, ő csak adott.

Lakaton, mit ajkára tettél,
bénaságon, mit megengedtél,
szemevilágán, mi elveszett,
utat tört, s az hozzánkvezetett.

Hozott könnyet, mosolyt és reményt,
a türelmet plántálta belénk,
tudom, megvan már néki a hely,

és számunkra telve e kehely,
fenékgig ürítjük, hogyha kell...
de adtad őt, ...kérlek, ne vedd el!

Az a perc

Ó, ha tudtam volna sírni!
Csak szálltam, lebegtem,
súlytalanságom szinte fáj!
Álom volt minden,
és elrepült a pillanat
-felidézni hunyom szemem,
a valóságot elfelednem
- egy kicsit még -
Kérlek!
Engedd!

Szívemmel

Csendfoglalatba olvasztott halk szavak,
Ablakra lehelt örök búcsú csókja,
Félmozdulat, egy ködbevesző alak,
Meg sosem áll az óra mutatója.
Víz vagyok, mi mindent magával sodor,
Kiszáradt medrek oly régóta várnak,
Tengeremet elérem majd ott, ahol
Hinni lehet a remény dallamának.
"Ki vagy, és hozzám vajon honnan jöttél?
Jöttödre az ég is örömkönnyet ont!"
Számomra kegyelmet Te könyörögtél,
S bennem a szeretet mindent körbefont

Mikor megérkeztél - már úgy vártalak
Mindíg a szívemmel lássalak!

Pannaélesztő

Nyisd ki a szemed, Kincsem,
a reggel keze a kilincsen.
A Napocska harmatban mosdik,
az éjszaka sötétje foszlik,
tilinkózik egy kismadár,
dala virágról virágra száll.
Takaród alól bújj ki,
karod az égnek nyújtsd ki,
arcodon mosoly ragyogjon,
új napod vígan induljon!
Hozzon új titkokat neked,
gyere csak, add hát a kezed,
fogkefe, szappan vár most,
mosd ki a szemedből Álmost.
Öltözz fel fürgén, gyorsan,
cipőcskédet már leporoltam.
Köszönts a fényt az égen,
s fürödj meg anya szemében!

Álomsarok

Angyalok esznek felhő szélén mennyei mannát,
lábuk a semmibe lóg, tündéríz,- langy anyatejsepp
mosolysarokban - álomtinta freccsen az égre,
festi a színeket, ontva a kincseket éji sötétbe.

Tollas a tánc is a tollasbálban, s álmodik éppen,
alszik a gyermekem, álom szépen lágy puha párnán.
Súg a fülébe a halk zeneszó, citeráznak a tücskök,
zöld tavirózsán csókot vár kis békakirálylány.

Hullámrítmus hordja a hátán hetyke manócskák
szellőfúttá kalapját, holdanya fénye, ha játszik
tó tükörében, sellőlánykák pikkelye csillan
lengő habokban s én csak nézem álmod az éjben.

Festett szonett álom

Van nekem egy piroskockás
takaróm, bársonytakaróm.
Karomban a pirospozsgás
kisbabám, most betakarom.

Zöld szeme csupa csillogás,
elringatom, úgy altatom,
pilláira álomvarázs
libben mályvaszín dalon.

Álma gyémántmező s csodás
fényeket őrölő malom,
haboskék patakcsobogás,

tündér hófehér tutajon,
csilingelő ezüst-kacagás...
s tudom, én is csak álmodom.

Asszonyvers

Virágot kaptam Tetőled,
olyat, mi sosem hervadhat,
lágyszöld szára a Te kezed
simított lila szirmokat.

Sárga közepéből nevet,
kacag rám egy picinyke Nap,
könnyezni harmat-felleget
langykék szellővel ringattad.

Gyermeki ölelésedet
és aranyló mosolyodat
csente a lapra ecseted...

Fénylő szeretet-varázslat!
Megfestetted a lelkedet
szívárványszínű csodának.

Rajzoljunk

Rajzoltunk már törökbasát,
rajzoljunk most mást is,
hozzál gyorsan papirost
és színesceruzát is!

Lessük ki a nyárból hulló
pillanatszirmokat,
álmodjunk a papirosra
szívárvány titkokat!

Rajzolj hegyet...
magas csúcsot...
azúr eget...
égre napot.
Rajzolj fákat...
rajzolj embert...
ide házat...
oda tengert...
Vízbe halat,
fürgén úszva...
fűbe csigát,
lassan csúszva.
Kispacsirtát,
dala szálljon...
úton apa
Terád várjon.
Ezer virág
nyíljon tarkán...
Sétáljunk a
tenger partján!
Mezitlábunk
hullám mossa,
arcunk szellő
símogassa!
Messzi távol
ködbe veszve
csupa szépet
ígérhetne.

Lubickolj hát
a színekbe'!

Lacika verset tanul

Mondom én, és mondja ő:
életre kelnek a szavak;
Mondom én, és mondja ő:
megrágunk minden sort.

Mondom én, és mondja ő;
érzi már a mondatokat,
kizöldült a szívmező,
a titokfal leomlott.

Mondom én, és mondja ő:
felszállnak apró színes madarak,
mondom én, és mondja ő,
- a költő vajh mire gondolt?

Mondja már, mondja ő,
ritmusa van a dalnak,
kész hangulatlegelő,
melynek nagyon jó íze volt!

Festett szonett halál

Sötét éjben fehér álom
szememre feketét fest,
a színeket, jajj nem látom,
és a kép többé nem ereszt.

A szobában fehér ágyon
fekszik fehér arcú beteg
fehér a fal, s a fájdalom
megölte már a fényeket.

Fehér a dalban sóhajom,
öleli fehér lelkedet,
sötét árny jó az ablakon

ágyad fölött már itt lebeg.
Fekete szárnyú Angyalom,
ó, hadd menjek én is Veled!

Síri monológ

Kértem régen s újból kérem vesd meg az ágyam
Kedves a mélyben! Lágyan öleljen s ifjui hévvel
csontkarod! Ajkad a számat többé el ne kerülje!

Hány ezer éve?! S hány ezer évre hogy itt maradásom
kínjait állom?! Látnom az arcod szemlehungyásom
vágynom. Vágynom a földbe a társad lenni ha engedsz...

Mondd ugye szenvedsz nélkülem ott lenn? Vesd meg az ágyam
meglásd nálam nincs odalent sem húbb szeretőd ' !

Áldozatot mutatsz be

Utolsó reményem a kalózkapitány,
hogy megfog, felkap és elvisz talán,
hogy nem kérdi majd, akarom-e,
s én csak szótfogadok, megyek vele,

elmegek innen a romok közül,
ha magának elvesz hitvesül,
hogy anyja lehessen gyermekének,
s hogy anyja legyek végre az enyémnek,

mert nem tudok élni e falak között,
túl sok, mit e ház a múltból megőrzött,
bármennyire is előre nézek,
jelenemben ezer sebből vérzek,

s az idetévedő símogató kezek
naponta tépik fel bennem a sebeket,
s ha el nem lop a kalózkapitány,
itt vérzek el szerelmed oltárán.

Festett szonett fénykép

A pír arcodról elveszett.
Lásd, az a drapp pulóvered
sincs meg, és csak a képeket
nézegetve élesztgeted

homályos emlékeidet.
Könnyektől megfakult szemed
festené rá a színeket,
mind akik ott voltak veled,

füstsárga, szürke emberek,
valaha fontosak neked...
töredékesek a nevek.

Fények után kutat lelked...
narancsszín nevetésüket
egyszer tán mégis megleled.

Ifjú titánom

Megreng az éned,
pezsdül a véred,
mozdul az élet.

Keveset alszol,
szörnyeteg hajszol,
indul egy új kor:

bájitalt inni,
párnádba sírni,
szerelmet vinni,

hitet tagadni,
éjbe ragadni,
ketté szakadni,

mélybe merülni,
égbe repülni,
hűlni, hevülni,

messze indulni,
élni tanulni,
sosem csitulni!

Nyugtalan vágyak,
idegen lázak,
táltos varázslat

elragad Téged.
Szorongva kéred...
- hidd el, eléred -

karomba bújhatsz,
fülembé súghatsz,
újra vidulhatsz

ifjú titánom!

Engem égess el!

Nem ütlek és nem beszélek...
Megadom magam a télnek,
hogy ajkamra fagyassza a szót,
mert elmondtam már Neked a jót,

a szépet símogattam Rád,
s szemedben ott ül a vád...
Angyalarcod hányszor becsapott,
hányszor űztem el haragot,

mint anyád kértelek kérve
- Maradj állva! Maradj élve!
Gyertyádban mindahány kanócon
láng lobog töretlen, vak dacon!

Becézve, áldva neveltelek,
szélvészekből kiöleltelek.
A kezed hogy fogjam szorosan,
el ne vessz saját viharodban?!

Rossz leszek!...Rossz voltam eddig is?
Lehet. Szeretlek csak azért is!
A napon, mikor elengedlek...
én viasszá változom Neked.

Igéből lett

" Mondd mit érlel annak a sorsa"
ki gyermeket szül s nevel?
Édest, vagy keserút kever,
fenékig üríti poharait sorra.

Tört szerelmeiktől halálba futva
oly sok van, ki menekül,
vagy csak szenved, míg kihül
a vágy lassan lecsillapodva.

De Anya szerelme nem múlik,
az érzés az egekig hatol,
vagy emészti jajpokol,
ha csillaga lehullik!

Kereszten feszülni fáj-e jobban,
vagy a kereszt alatt állni
és végignézni és kiállni
tehetetlen lenn a porban?

Vagy tékozolni látni?
s azt, hogy vesztébe rohan!
s legyen rossz, ..és bárhogyan!
szeretné karjába zárni,

Menteni, elfutni vele!
...s mozdulni mégsem tud,
nem nyílik előtte út,...
Nem övé a fia élete!

A lázadó

Itt vagyok.....
de nem ide születtem!
Odafönről anyát és apát
együtt, egybe kerestem,
kiválasztottakká őket kérve
az Úrtól indítva jöttem,
nyitott kapuval vártak rám,
boldogan álltak fölöttem.

Akkor még tudtam bizton,
bennem van a fény, azt hozom,
s egy emberöltőn át majd
fáklyámat hittel hordozom,
ám mögöttem az Isten
az ördögre kacsintott,
alig értem s égtem,
apám máris elhagyott.

Az utam most másképpen,
másfelé kanyarog,

a jövő rám hol kacag,
hol veszetten acsarog,
szakadék és árok
híddal - gyakran rozzant -
vagy híd nélkül előttem,
s volt, hogy összeroppan.

Anyám...most riadt szeretve
szorítja kínba a szívét,
elveszni féli fiát
- sokadik első egyetlenét.
Sziszegve imádkozom
az ördög Istenhez,
olajjá változtatni drága
könnyeit fáklyatüzemhez.

S, ha süket a füle
- hangom nem erőtlen -
a varázslatot én
nélküle is véghezviszem!

Sosem volt búcsú

Én még mindig kereslek Téged, tudom,
egyetlen öleléseid lenne kínom,
vigaszom egyben...Bár feledtem volna,
hogy hátadat láttam utószorra!
Kívül elcsendesült a létezésed
- (halálos méreg aggodalmam érted
minden ébredéssel) - a megtéréssel
az esti nyugovóra, hol Te nézel,
intesz búcsút sosem volt búcsú helyett,
hol visszalépsz letörölni könnyemet -
kitörölni botlásaid a múltból,
s ahol nincsenek tévedések, nem szól

ránk semmilyen végzet, értelek és értesz...
Ó miért?! hogy reggelre mindez köddé lesz?!

Anya

Köszönöm, hogy boldogságért
imádkoztál számomra
éveken át.
A perctől, ahogy megszülettem
értem éltél, velem voltál,
rám vigyáztál.
Jöttek napok borúval és napsugárral,
felnőttem és feledtelek szerelmekért,
- szemed kísért.
Kinn a kertben játszadozik
három gyermek - enyéme még,
enyéme még.
Nézem őket - így volt tán rég - imádkozom,
hogy nekik boldog létet
juttasson az ég.
Jó, hogy Te is itt vagy velem,
- enyém vagy még,
enyém vagy még.

Harang ne szólj!

Bim-bam, bim-bam, lélekharang,
meg ne szólalj! Aki itt volt,
aki elment, akit sirat
most a gyermek, kit átkarolt
tegnap még egy asszony, kinek
a szó, szeretet, szentebb volt
prédikáló álszenteknek
szavainál,- szemünkbe port
hintő pásztorolók pénzre
éhes tömege, mondjátok
csak mondjátok! - az ő lelke
bim-bam nélkül is a mennybe,
fel az égbe, angyalokkal
létra nélkül eltalál.

Csendbe bújva

Felhőbe takarózom, ködbe,
járom magam körbe-körbe...
aki most hal, született is,
aki szület, elveszett is,
ami tegnap, el sem jött még,
ami holnap, el is múlt rég.

Édes szülóm magzatom lett,
ringattam, míg megszületett,
s ringatom még álom-ébren
karjaimban teste nincsen

gyönyörűszép gyermekem.